

Zondag 25 juni 1916 – enige editie

Belgische geïnterneerden.

Dienstplichtige Belgen.

Havre, 24 juni. De militaire commissie, waarvan minister Berryer voorzitter is, heeft haar onderzoek inzake het oproepen van de mannelijke Belgen van 18 tot 40 jaar geëindigd. De wet zal niet toegepast worden op Belgen, die de 1^e januari van dit jaar 40 jaar oud waren. In de landen der bondgenoten zullen voor de actieve dienst aangewezen worden die Belgen, welke niet in de oorlogsindustrie werken. De Belgen, die in die industrieën werkzaam zijn, zullen uitstel krijgen. Vaders van zes kinderen zullen vrijgesteld zijn, maar van de vaders van drie kinderen af zullen de gevallen onderzocht worden. Het oproepen zal in zeven groepen geschieden: eerst de ongehuwden, dan de gehuwden zonder kinderen enz., naargelang van de behoefte. Wat de Belgen betreft, die naar Nederland uitgeweken zijn, men zal beginnen de ongehuwde mannen van 18 tot 30 jaar op te roepen. Echter moeten allen, van 18 tot 40 jaar, zich laten inschrijven. Dit ontwerp zal aan de volgende beraadslaging van de ministerraad onderworpen worden.

Vrijdag zijn te Loosduinen een 40-tal Belgische geïnterneerden aangekomen en in nette houten barakken ondergebracht. Spoedig komen er daar nog 20 bij. Enige grote tuinders hebben bij de regering aangevraagd deze mensen in hun bedrijf te werk te mogen stellen.

Het kamp is met prikkeldraad afgezet. Er zijn ruime doelmatige slaappleatsen, er is een ruime keuken en een administratiebureau.

Rechtswesties.

Brussel, 21 juni.

Voor de jurist en niet het minst voor hem, die zijn speciale studie maakt van het internationale recht, zullen na de oorlog allerlei belangrijke, nieuwe kwesties, welke zich vooral in de bezette gebieden hebben voorgedaan, de aandacht vragen. Het zou voorbarig zijn om nu al te spreken over de meeste van die kwesties. Eerst als de vrede is weergekeerd, zal ook hier pas de tijd voor publicatie van een en ander gekomen zijn. Toch zijn er wel enkele kleinere vraagstukken, waarop reeds nu de opmerkzaamheid te vestigen valt.

In de eerste plaats wil ik hier behandelen een kwestie, welke zich in België heeft voorgedaan inzake de procedure bij verantwoordelijkheid der gemeenten voor plunderingen en gewelddaden. Men herinnert zich dat bij het uitbreken van de oorlog, in de eerste dagen van opwinding van de maand augustus 1914, talrijke goederen van onderdanen van vijandelijke staten het moesten ontgelden, met name te Brussel, Antwerpen en Gent. Zeer overdreven verhalen hebben daarover in de pers de ronde gedaan, maar daarover wil ik het nu niet hebben, doch er alleen op wijzen, dat blijkens dezer dagen bekend gemaakte cijfers, de schade te Brussel alleen aangebracht, de som van 342.778 frank en centiemen beloopt. De vraag der verantwoordelijkheid van de gemeenten bij diefstal, plundering en gewelddaden, wordt in België geregeld door het decreet van 10 vendémiaire van het jaar IV (2 oktober 1795). Als principe wordt daarin aangenomen, dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de op hun grondgebied door gepeupel aangerichte verwoestingen, en dat de burgerlijke rechtbanken van deze zaken kennis nemen.

Op 3 februari 1915 vaardigde gouverneur-generaal von Bissing een verordening uit, waarbij wijzigingen in voornoemd decreet werden uitgebracht, gezien de rechterlijke en werkelijke hinderpalen, die de toepassing in verschillende artikelen van dat decreet voorgeschreven

bespoedigde procedure in de weg staan. Artikelen 2 tot 8, titel V, van het decreet werden dan ook in dezer voege veranderd. Het vaststellen der schade, alsmede de beslissing over de verplichting tot schadevergoeding, geschiedt in de gevallen van titel IV, art. 1, en tit. V, art. 1, op aanvraag van de schadelijgende, door een scheidsgerecht, dat, voor zover er voor elke provincie behoefte aan bestaat, door het hoofd van bestuur, bij de gouverneur-generaal afzonderlijk wordt ingesteld. Dit scheidsgerecht bestaat uit een voorzitter en twee bijzitters, benevens plaatsvervangers. Voorzitter en zijn plaatsvervanger worden door de gouverneur-generaal benoemd; een bijzitter door de bestendige afvaardiging, de andere door de voorzitter van het burgerlijk bestuur (Zivilverwaltung) aangesteld. De voorzitter en zijn plaatsvervanger moeten de bekwaamheid voor het ambt van rechter bezitten. Verzuimt de bestendige afvaardiging het aanstellen van een bijzitter of van diens plaatsvervanger binnen de tijdsruimte, door de voorzitter van het burgerlijk bestuur bepaald, dan wordt deze bijzitter door het hoofd van bestuur bij de gouverneur-generaal benoemd. De leden van het scheidsgerecht worden bij ede verplicht tot nauwgezet en onpartijdig uitvoeren van hun ambt en wel de voorzitter door het hoofd van bestuur, de anderen door de voorzitter. Het scheidsgerecht regelt zelf zijn werkzaamheden; het heeft het recht getuigen en deskundigen onder ede te ondervragen of hun ondervraging onder ede te bevelen. Aan een met dit doel gedaan verzoek van de voorzitter moeten alle gerechtshoven en overheden gevolg geven.

Het hoofd van bestuur kan op voorstel van de voorzitter in de plaats van een bijzitter, die de gang van het verhoor op onbehoorlijke wijze belemmert of anderszins in strijd met zijn rechterlijke plichten handelt, een andere scheidrechter benoemen. Het scheidsgerecht wordt door de voorzitter bijeengeroepen; zijn beslissingen worden bij meerderheid van stemmen genomen, geschieden zonder beroep

en zijn terstond uitvoerbaar. Spreekt het scheidsgerecht een veroordeling tot schadevergoeding uit, zo wordt deze door de voorzitter binnen drie dagen aan de voorzitter van het burgerlijk bestuur der provincie Brabant overgemaakt, die ze binnen vijf dagen aan het veroordeelde gemeentebestuur heeft mede te delen. De gemeente moet het bedrag dan binnen tien dagen storten op een plaats, door de voorzitter van het burgerlijk bestuur aangeduid, ter uitbetaling aan de rechthebbende. In gevallen, waarin de storting niet op tijd plaats heeft, voorziet het decreet.

Het scheidsgerecht bepaalt vrijelijk de kosten van het geding, de onkosten der partijen inbegrepen. Het ereloon, dat de leden van het scheidsgerecht en de deskundige toekomt, evenals de vergoeding van getuigen, worden door de voorzitter vastgesteld. Tenslotte bepaalde de verordening nog, dat indien aanspraken op schadeloosstelling reeds bij een andere rechtbank waren ingediend, de verder behandeling der zaak in de toestand, waarin zij zich bij het van kracht worden der verordening bevond, op het bevoegde scheidsgerecht overging.

Op 27/31 mei jongstleden hebben nu de gouverneur-generaal en de opperbevelhebber van het IVde leger, hertog Albrecht van Wurtemberg, voor de provincie Oost-Vlaanderen een verordening vastgesteld, welke deze materie komt regelen. De eisen voor schadevergoeding, die uit de gemeenten van deze provincie komen, worden gebracht voor het scheidsgerecht van de provincie Antwerpen, dat onder dezelfde reglementen werkt, als hierboven werd uiteengezet. Aanvragen om een beslissing over een eis tot schadevergoeding moeten ten laatste op 1 juli 1916 ingediend worden. Voor na die datum ingediende aanvragen bestaat geen aanspraak op behandeling door het scheidsgerecht.